

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

21 октомври 2015 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент (ЕО) № 2201/2003 — Приложно поле — Член 1, параграф 1, буква б) — Определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителска отговорност — Член 2 — Понятие за родителска отговорност — Спор между родителите по повод пътуването на детето в чужбина и издаването за целта на паспорт на детето — Пророгация на компетентност — Член 12 — Условия — Приемане на компетентността на сезираните съдилища — Неявяване лично на ответника — Неоспорване на компетентността от страна на служебно назначения от сезираните съдилища представител на ответника“

По дело C-215/15

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Върховния касационен съд (България) с определение от 11 май 2015 г., постъпило в Съда на същата дата, в рамките на производство по дело

Василка Иванова Гогова

срещу

Илия Димитров Илиев,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на трети състав, изпълняващ функциите на председател на четвърти състав, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal и K. Jürimäe (докладчик), съдии,

генерален адвокат: P. Mengozzi,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид решението на председателя на Съда от 3 юли 2015 г. за разглеждане на настоящото дело по реда на бързото производство, предвидено в член 23а от Статута на Съда на Европейския съюз и в член 105, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 септември 2015 г.,

* Език на производството: български.

като има предвид становищата, представени:

- за чешкото правителство, от J. Vlácil, в качеството на представител,
- за испанското правителство, от M. A. Sampol Pucurull, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от С. Петрова и M. Wilderspin, в качеството на представители,

след изслушване на генералния адвокат

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 1, буква б), член 2, точка 7, член 8, параграф 1 и член 12, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор на г-жа Гогова с г-н Илиев по повод подновяването на паспорта на детето им.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 5 и 12 от Регламент № 2201/2003 гласят:

„(5) За да се гарантира равенството на всички деца, настоящият регламент обхваща всички решения относно родителската отговорност, включително мерките за защита на детето, независимо от каквато и да е връзка с брачното производство.

[...]

(12) Основанията за определяне на компетентността по делата за родителската отговорност, създадени с настоящ[ия регламент], са оформени в светлината на най-добрия интерес на детето и особено на критерия на близостта. Това означава, че компетентността на първо място трябва да се отнася към държавата членка на обичайното пребиваване на детето, освен в някои случаи на промяна на пребиваването на детето [или] по силата на споразумения между носителите на родителската отговорност“.
- 4 Озаглавен „Обхват“, член 1 от този регламент гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага, независимо от характера на съда или правораздавателния орган, по граждански дела, отнасящи се до:

[...]

б) определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителската отговорност.

2. В делата по смисъла на параграф 1, буква б) може, по-специално, да се разглежда:

- а) правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения;
- б) настойничество, попечителство и други сходни институти;
- в) определянето и действието на всяко лице или [всеки] орган, който отговаря за личността на детето или неговото имущество, представляващ[...] или подпомагащ[...] детето;
- г) поставянето на детето в семейство за отглеждане или по институционална грижа;
- д) мерки за закрила на детето, свързани с управлението, запазването и разпореждането с неговото имущество.

3. Настоящият регламент не се прилага за:

- а) установяването или оспорването на връзката родител-дете;
- б) решенията за осиновяване, мерките, подготвящи осиновяването или прекратяването на осиновяването;
- в) имената на детето;
- г) [еманципацията];
- д) задълженията за издръжка;
- е) доверителна собственост или наследяване;
- ж) мерките, предприемани в резултат на престъпленията, извършени от деца“.

5 Член 2, точка 7 от споменатия регламент определя понятието „родителска отговорност“ като „всички права и задължения, отнасящи се до [личността] или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на [съдебно] решение, на закона или по силата на споразумение, [пораждащо правни последици]. Терминът включва правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения с детето“.

6 Текстът на член 8 от същия регламент, озаглавен „Обща компетентност“, е следният:

„1. Съдилищата на държава членка са компетентни по делата, свързани с родителската отговорност за детето, ако детето има обичайно местопребиваване в тази държава членка по времето, когато съдът е сезиран.

2. Параграф 1 се прилага при спазването на условията на [член 12]“.

7 Член 12 от Регламент № 2201/2003, озаглавен „Пророгация на компетентност“, гласи:

„1. Съдилищата на държавите членки, които са компетентни по силата на член 3 по молбите за развод, законна раздяла и унищожаване на брака са компетентни по всички въпроси, които се отнасят до родителската отговорност, свързани с тази молба, когато:

- а) поне единият от съпрузите притежава родителска отговорност за детето

и

- б) компетентността на съдилищата е била изрично или по друг недвусмислен начин приета от съпрузите или от носителите на родителска отговорност, към момента на сезирането на съд, и е във висш интерес на детето.

[...]

3. Съдилищата на държавите членки също са компетентни по отношение на родителската отговорност в производството, което е различно от това по смисъла на параграф 1, когато:

- а) детето има основна връзка с тази държава членка и особено по силата на факта, че единият от носителите на родителската отговорност има обичайното си местопребиваване в тази държава членка, или че детето е гражданин на тази държава членка;

и

- б) компетентността на съдилищата е била изрично или по друг недвусмислен начин приета от [всички страни в производството] към момента на сезирането на съда и е във висш интерес на детето.

[...]“.

8 Член 16 от този регламент, озаглавен „Сезиране на съда“, предвижда:

„1. По смисъла на настоящия член, съдът се смята за сезиран, когато:

- а) към момента на подаване на исковата молба или на документ, имащ същото значение в съда, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме действията, необходими за връчването на съответните документи на ответника;

или

- б) ако документът трябва да бъде връчен преди да бъде депозиран в съда, към момента, когато бъде получен от органа, компетентен да извърши връчването, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме действията, необходими за депозирането на документа в съда“.

Българската правна уредба

Закон за българските лични документи

- 9 Член 45, алинея 1 от Закона за българските лични документи предвижда, че заявлението за издаване на паспорт на малолетни и непълнолетни се подава лично и от техните родители.
- 10 Съгласно член 78, алинея 1 във връзка с член 76, точка 9 от този закон министърът на вътрешните работи или оправомощено от него лице имат право да не разрешат детето да напусне територията на Република България, ако не бъде представено нотариално заверено писмено съгласие за пътуването на детето от неговите родители.

Семеен кодекс

11 Член 127а от Семейния кодекс предвижда:

„(1) Въпросите, свързани с пътуване на дете в чужбина и издаването на необходимите лични документи за това, се решават по общо съгласие на родителите.

(2) Когато родителите не постигнат съгласие по ал. 1, спорът между тях се решава от районния съд по настоящия адрес на детето.

(3) Производството започва по молба на единия от родителите. Съдът изслушва другия родител, освен ако не се яви без уважителни причини. Съдът може и по своя инициатива да събира доказателства.

[...]“.

Граждански процесуален кодекс

12 Член 47 от Гражданския процесуален кодекс предвижда:

„(1) Когато ответникът не може да бъде намерен на посочения по делото адрес и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, връчителят залепва уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп — на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, връчителят пуска уведомление и в нея.

(2) В уведомлението се посочва, че книгата са оставени в канцеларията на съда, когато връчването става чрез служител на съда или частен съдебен изпълнител, съответно в общината, когато връчването става чрез неин служител, както и че те могат да бъдат получени там в двуседмичен срок от залепването на уведомлението.

(3) Когато ответникът не се яви да получи книгата, съдът указва на ищеца да представи справка за неговата адресна регистрация, освен в случаите на чл. 40, ал. 2 и чл. 41, ал. 1, в които съобщението се прилага към делото. Ако посоченият адрес не съвпада с постоянния и настоящия адрес на страната, съдът разпорежда връчване по настоящия или постоянния адрес по реда на ал. 1 и 2.

(4) Когато връчителят установи, че ответникът не пребивава на посочения адрес, съдът указва на ищеца да представи справка за неговата адресна регистрация независимо от залепването на уведомлението по ал. 1.

(5) Съобщението се смята за връчено с изтичането на срока за получаването му от канцеларията на съда или общината.

(6) Когато установи редовността на връчването, съдът разпорежда съобщението да се приложи към делото и назначава особен представител на разноски на ищеца“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

13 От акта за преюдициално запитване е видно, че г-жа Гогова и г-н Илиев имат дете, което към момента на настъпване на обстоятелствата по делото е на 10 години. Детето, което е български гражданин, пребивава с майка си в Милано (Италия). Родителите, които са български граждани, не живеят заедно. Г-н Илиев също пребивава в Италия.

- 14 Тъй като паспортът на детето е изтекъл на 5 април 2012 г., г-жа Гогова иска да поднови този документ, по-специално за да може да пътува с детето в България.
- 15 Съгласно българската правна уредба решенията, свързани с пътуване на малолетно или непълнолетно дете в чужбина и издаване на паспорт на негово име, се вземат по общо съгласие на родителите. Освен това заявлението за паспорт на такова дете трябва да се подаде пред компетентните административни органи заедно от двамата родители.
- 16 Тъй като г-н Илиев не е оказал необходимото съдействие на ищцата в главното производство във връзка с издаването на нов паспорт на детето, г-жа Гогова е подала молба до Районен съд — Петрич (България), за разрешаване на разногласието между нея и г-н Илиев относно възможността на детето да пътува извън територията на страната и издаването на нов паспорт на негово име.
- 17 Тъй като не е успял да връчи исковата молба на г-н Илиев, който не е могъл да бъде намерен на регистрирания адрес, посоченият съд му е назначил особен представител на основание член 47, алинея 6 от Гражданския процесуален кодекс. Представителят не е оспорил компетентността на българските съдилища и е заявил, че спорът следва да се реши според интереса на детето.
- 18 С определение от 10 ноември 2014 г. Районен съд — Петрич, е приел, че искането на г-жа Гогова е по член 127а от Семейния кодекс и е свързано с родителската отговорност за детето по смисъла на член 8 от Регламент № 2201/2003. След като е констатирал, че обичайното местопребиваване на детето е в Италия, съдът е изключил компетентността си да разгледа иска и е прекратил производството по делото.
- 19 Г-жа Гогова е подала частна въззивна жалба срещу това определение пред Окръжен съд — Благоевград (България). От една страна, този съд е потвърдил посоченото определение, а от друга страна, е приел, че не е налице „пророгация на компетентността“ на българските съдилища по смисъла на член 12, параграф 1, буква б) от Регламент № 2201/2003. Според този съд, макар г-н Илиев да не е повдигнал възражение по компетентността на тези съдилища, той е участвал в производството само чрез служебно назначен в негово отсъствие представител.
- 20 Ищцата в главното производство е подала частна касационна жалба срещу последното определение пред Върховния касационен съд. Той счита, че изходът по жалбата зависи, на първо място, от това дали съдебното производство, предвидено в член 127а, алинея 2 от Семейния кодекс, позволяващо със съдебно решение да се замести липсващото съгласие на единия родител за пътуване на детето в чужбина и за подаване на заявление за паспорт на негово име, попада под действието на Регламент № 2201/2003, и съответно дали компетентността на съдилищата би трябвало да се определя на основание на неговите разпоредби. По-специално се поставял въпросът дали в производството по такова дело се разглежда „родителската отговорност“ по смисъла на член 2, точка 7 от този регламент. Според отпавилия запитване съд във връзка с това е необходимо да се определи и дали същият регламент се прилага по това дело, след като съгласно българската правна уредба постановеното по него съдебно решение трябва да бъде представено на българските административни власти, за да може да бъде разрешено детето да пътува извън територията на страната или да му бъде издаден паспорт.
- 21 На второ място, запитващата юрисдикция иска да установи дали в случая член 12, параграф 1, буква б) от Регламент № 2201/2003 може да послужи като основание за компетентността на българските съдилища, поради това че назначеният от тях представител на г-н Илиев не е оспорил компетентността им да разглеждат спора в главното производство.

22 При това положение Върховният касационен съд решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Представява ли дело, отнасящо се до „определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителска отговорност“ по смисъла на член 1, пар. 1, б. „б“ [от Регламент № 2201/2003] във вр. с член 2, т. 7 [от този регламент], за което може да се прилага член 8, параграф 1 [от същия регламент], предоставената от закона възможност на гражданския съд да реши спор при разногласие на родителите по пътуване на детето в чужбина и издаване на документи за самоличност, ако приложимият материален закон предвижда съвместно упражняване на тези родителски права по отношение на детето? и
- 2) Прилагат ли се основанията за учредяване на международна компетентност при граждански дела за родителска отговорност, когато решението замества юридически факт от значение за административна процедура по отношение на детето и приложимият закон предвижда тя да се проведе в конкретна държава-член на Европейския съюз?
- 3) Следва ли да се приеме, че има пророгация на компетентност по смисъла и условията на член 12, параграф 1, т. „б“ от Регламент (ЕО) № 2201/2003 г., когато представителят на ответника не е оспорил компетентността на съда, но той не е упълномощен, а е назначен от съда поради затруднения ответникът да бъде уведомен и да участва по конкретното дело лично или чрез упълномощен представител?“.

Производство пред Съда

- 23 По искане на запитващата юрисдикция определеният съдебен състав прецени необходимостта настоящото дело да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство по член 107 от Процедурния правилник на Съда. След изслушване на генералния адвокат посоченият състав реши да не уважи това искане.
- 24 С определението си Гогова (C-215/15, EU:C:2015:466) председателят на Съда постанови настоящото дело да се разгледа по реда на бързото производство, предвидено в член 23а от Статута на Съда на Европейския съюз и в член 105, параграф 1 от Процедурния правилник.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 25 С първия и втория въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция желае по същество да установи дали искът на единия родител съдът да замени липсващото съгласие на другия родител за пътуването на детето им извън държавата членка по неговото пребиваване и за издаването на паспорт на името на това дете попада в материалното приложно поле на Регламент № 2201/2003, въпреки че съдебното решение, постановено по иска, трябва да бъде взето предвид от органите на държавата членка, на която въпросното дете е гражданин, в рамките на административното производство за издаване на такъв паспорт.
- 26 Що се отнася до материалното приложно поле на Регламент № 2201/2003, видно от член 1, параграф 1, буква б), той се прилага, независимо от характера на съда или правораздавателния орган, по граждански дела, отнасящи се по-специално до определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителска отговорност. В този контекст понятието „граждански дела“ трябва да се разглежда не ограничително, а като автономно понятие на правото на Съюза,

което обхваща по-конкретно всички искания, мерки или решения в областта на „родителската отговорност“ по смисъла на същия регламент, в съответствие с целта, припомнена в съображение 5 от него (вж. в този смисъл решение С, С-435/06, EU:C:2007:714, т. 46—51).

- 27 Във връзка с това член 2, точка 7 от Регламент № 2201/2003 съдържа широко определение на понятието „родителска отговорност“ в смисъл, че тя обхваща всички права и задължения, отнасящи се до личността или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на съдебно решение, на закона или по силата на споразумение, пораждащо правни последици (решения С, С-435/06, EU:C:2007:714, т. 49, и С., С-92/12 PPU, EU:C:2012:255, т. 59). Освен това, макар член 1, параграф 2 от този регламент да съдържа изброяване на въпросите във връзка с „родителската отговорност“, попадащи в обхвата на регламента, изброяването не е изчерпателно, а само примерно, както сочи употребата на изреча „по-специално“ (решения С, С-435/06, EU:C:2007:714, т. 30, и С., С-92/12 PPU, EU:C:2012:255, т. 63).
- 28 За да се определи дали дадено искане попада в приложното поле на Регламент № 2201/2003, следва да се разгледа неговият предмет (вж. по аналогия, във връзка с понятията „гражданско състояние, правоспособност и дееспособност на физически лица“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74), решение Schneider, С-386/12, EU:C:2013:633, т. 29 и 30, както и, във връзка с понятието „социално осигуряване“ по смисъла на същата разпоредба, решение Baten, С-271/00, EU:C:2002:656, т. 46 и 47).
- 29 Видно от акта за преюдициално запитване, в рамките на иск като разглеждания в главното производство съдът следва да се произнесе относно необходимостта на детето да бъде издаден паспорт и относно правото на родителя ищец да внесе заявление за издаването му, както и да пътува в чужбина с детето без съгласието на другия родител. Следователно този иск има за предмет упражняването на „родителската отговорност“ за детето по смисъла на член 1, параграф 1, буква б) от Регламент № 2201/2003 във връзка с член 2, точка 7 от същия.
- 30 Освен това следва да се констатира, че иск като разглеждания в главното производство не попада в никое от изчерпателно изброените в член 1, параграф 3 от същия регламент изключения.
- 31 От това следва, че такъв иск попада в приложното поле на Регламент № 2201/2003.
- 32 Този извод не може да бъде поставен под съмнение само от обстоятелството, че иск като разглеждания в главното производство е свързан с конкретно решение, засягащо детето, а не с всички условия за упражняване на родителската отговорност. Действително, както бе припомнено в точки 26 и 27 от настоящото решение, посоченият регламент се прилага за всички решения в тази връзка, независимо дали се отнасят до определен аспект на споменатата отговорност, или определят общо нейното упражняване.
- 33 Също така обстоятелството, че съдебното решение, постановено в производството по иска, трябва да бъде взето предвид от органите на държавата членка, чийто гражданин е детето, в случая на Република България, в рамките на административното производство за издаване на паспорт на името на детето, не би могло да доведе до различно тълкуване на Регламент № 2201/2003.
- 34 В това отношение е достатъчно да се констатира, че при всички положения производство като разглежданото по делото не води пряко до издаване на паспорт, а негов резултат е само предоставянето на възможност на едно от лицата, упражняващи родителската отговорност за

детето, да внесе заявление за паспорт на негово име без участието, присъствието или съгласието на другото лице, упражняващо тази отговорност, но при спазване на останалите предвидени в българската правна уредба условия за издаване на такъв документ.

- 35 С оглед на изложените съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че искът на единия родител съдът да замести липсващото съгласие на другия родител за пътуването на детето им извън държавата членка по неговото пребиваване и за издаването на паспорт на името на това дете попада в материалното приложно поле на Регламент № 2201/2003, въпреки че съдебното решение, постановено по иска, ще трябва да бъде взето предвид от органите на държавата членка, на която въпросното дете е гражданин, в рамките на административното производство за издаване на такъв паспорт.

По третия въпрос

- 36 Третият въпрос е свързан с тълкуването на член 12, параграф 1 от Регламент № 2201/2003. Тази разпоредба предвижда, че съдилищата на държавите членки, които са компетентни по силата на член 3 по молбите за развод, законна раздяла и унищожаване на брака, са компетентни по всички въпроси, които се отнасят до родителската отговорност, свързани с тази молба.
- 37 Нито от акта за преюдициално запитване, нито от становищата, представени на Съда, се установява, че в случая запитващата юрисдикция е била сезирана с такова искане от брачно естество.
- 38 За сметка на това член 12, параграф 3 от Регламент № 2201/2003 въвежда правило за пророгация на компетентността, позволяващо на съдилищата на държава членка, различна от тази по обичайното местопребиваване на детето, да се произнасят по искове, свързани с родителска отговорност, дори когато пред тези съдилища няма висящо брачно производство (вж. в този смисъл решение L, C-656/13, EU:C:2014:2364, т. 45 и 52).
- 39 Поради това следва третият въпрос да се разбира като насочен по същество към установяване на това дали член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че компетентността на съдилищата, сезирани с разглеждането на иск, свързан с родителска отговорност, може да се счита за „изрично или по друг недвусмислен начин приета от [всички страни в производството]“ по смисъла на тази разпоредба единствено поради обстоятелството, че назначеният служебно от тези съдилища процесуален представител на ответника поради невъзможността на последния да се връчи исковата молба не е повдигнал възражение по компетентността на тези съдилища.
- 40 Съгласно член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003 във връзка с член 16 от него съдилищата на държава членка могат да основат компетентността си на първата разпоредба, при условие че се установи наличие на изрично или поне недвусмислено съгласие с нея между всички страни в производството най-късно към датата на подаване на исковата молба или равностоен документ в избрания съд (вж. в този смисъл решение L, C-656/13, EU:C:2014:2364, т. 56).
- 41 Освен това, видно от съображение 12 от Регламент № 2201/2003, предвиденото в член 12, параграф 3 от него основание за определяне на компетентността представлява изключение от критерия за близост, съгласно който компетентността за разглеждане на искове по дела за родителска отговорност за детето на първо място трябва да се отнася към държавата членка на обичайното му пребиваване, и който е утвърден в член 8, параграф 1 от същия регламент. Както отбелязва генералният адвокат в точка 64 от своето становище, това изключение има за цел да

признае известна автономност на страните по делата за родителска отговорност. Следователно условието за недвусмисления характер на приемането на компетентността на сезираните съдилища от всички страни в производството трябва да се тълкува стриктно.

- 42 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че такова приемане предполага най-малкото на ответника да е известно за производството, водено пред тези съдилища. Действително, макар сам по себе си фактът, че ответникът знае за производството, да не представлява приемане на компетентността на сезираните съдилища, при всички положения не може да се счита, че отсъстващ ответник, на когото не е връчена исковата молба или жалбата за образуване на производството и който не знае за започналото производство, е приел компетентността на сезирания съд (вж. по аналогия, във връзка с член 24 от Регламент № 44/2001, решение А, С-112/13, ЕУ:С:2014:2195, т. 54).
- 43 От друга страна, не може от поведението на назначен в отсъствието на ответника от тези съдилища процесуален представител да се правят изводи за волята на ответника. Тъй като такъв представител няма контакт с ответника, той не може да получи от него информацията, необходима за съзнателното приемане или оспорване на компетентността на посочените съдилища (вж. в този смисъл решение А, С-112/13, ЕУ:С:2014:2195, т. 55).
- 44 От това следва, че при положение като разглежданото в главното производство компетентността на сезираните съдилища не може да се счита за „изрично или по друг недвусмислен начин приета от [всички страни в производството]“ по смисъла на член 12, параграф 3 от Регламент № 2201/2003.
- 45 Това тълкуване не би могло да се постави под съмнение от правото на достъп до правосъдие или принципите на правна сигурност и на полезно действие на Регламент № 2201/2003, за разлика от твърденията на испанското правителство пред Съда. В това отношение посоченото правителство сочи по същество, че невъзможността ищцата в главното производство да получи окончателно съдебно решение по иска, поради затрудненията при уведомяване на ответника в главното производство относно производството, би довела до отказ на правосъдие в разрез със споменатите право и принципи.
- 46 Възприетото в точка 44 от настоящото решение тълкуване обаче не лишава ищец, в положение като това по главното производство, от възможността да бъде постановено съдебно решение, евентуално в отсъствието на ответника, пред съдилищата на държавата членка по обичайното пребиваване на детето, които съгласно член 8 от Регламент № 2201/2003 са компетентни. Следователно това тълкуване не води до отказ на правосъдие.
- 47 Поради това на третия въпрос следва да се отговори, че член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че компетентността на съдилищата, сезирани с разглеждането на иск, свързан с родителска отговорност, не би могла да се счита за „изрично или по друг недвусмислен начин приета от [всички страни в производството]“ по смисъла на тази разпоредба единствено поради обстоятелството, че назначеният служебно от тези съдилища процесуален представител на ответника, поради невъзможността на последния да се връчи исковата молба, не е повдигнал възражение по компетентността на тези съдилища.

По съдебните разноски

- 48 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) Искът на единия родител съдът да замести липсващото съгласие на другия родител за пътуването на детето им извън държавата членка по неговото пребиваване и за издаването на паспорт на името на това дете попада в материалното приложно поле на Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, въпреки че съдебното решение, постановено по иска, ще трябва да бъде взето предвид от органите на държавата членка, на която въпросното дете е гражданин, в рамките на административното производство за издаване на такъв паспорт.

2) Член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че компетентността на съдилищата, сезирани с разглеждането на иск, свързан с родителска отговорност, не би могла да се счита за „изрично или по друг недвусмислен начин приета от [всички страни в производството]“ по смисъла на тази разпоредба единствено поради обстоятелството, че назначеният служебно от тези съдилища процесуален представител на ответника, поради невъзможността на последния да се връчи исковата молба, не е повдигнал възражение по компетентността на тези съдилища.

Подписи